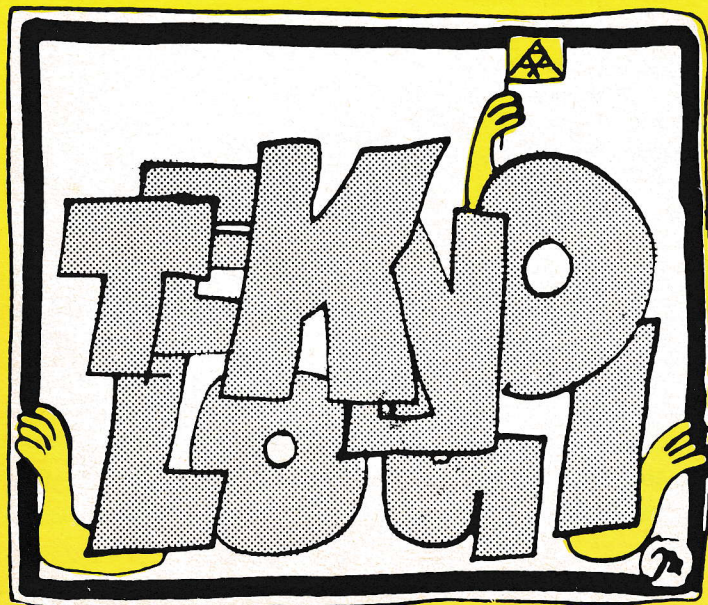

NY

TEKNOLOGI

Kampen om en teknologiaftale!

Da ridefogeden
selv kom på træhesten!

Ny teknologi
på din arbejdsplads

4

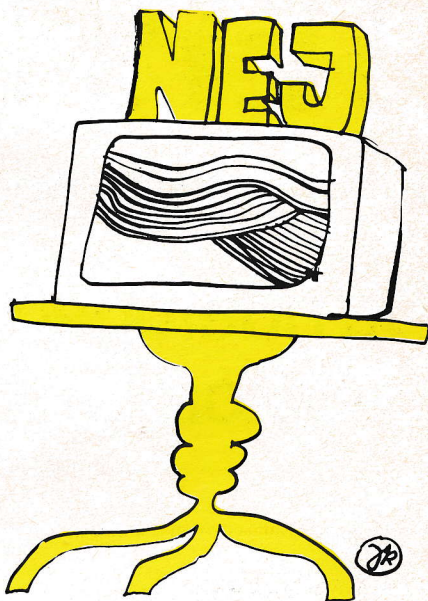
Skærmaftalens opståen

En beretning om 'Skærmaftalen' på dagbladene, også kaldet 5-partsaftalen, og hvad den har betydet.

Den 26. august 1982 blev 'Skærmaftalen' også kaldet 5-partsaftalen indgået mellem følgende parter: HK: Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund, DJF: Dansk Journalist Forbund, DTF: Dansk Typograf-Forbund, GFL: Grafiske Funktionærers Landsforbund (under FTF) ved dagbladene og DDFF: Danske Dagblades Forenings Forhandlingsorganisation (modparten).

Aftalen drejer sig om arbejdsområder og overenskomstmæssige tilhørsforhold ved dagblads- og distriktsbladsfremstilling på virksomheder der er medlem af DDFF. Aftalen omhandler anvendelse af tekstbehandlingssystemer, hvori skærmterminaler indgår.

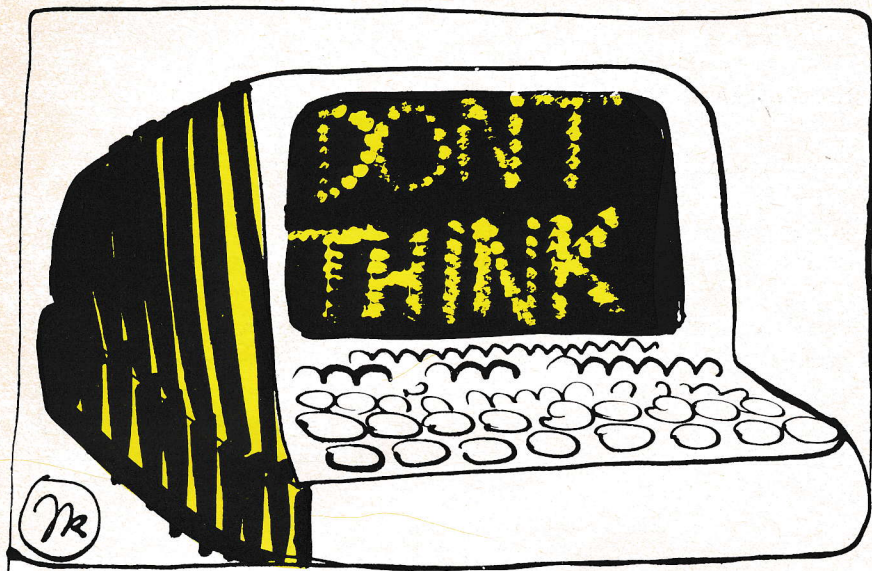
Forud for forhandlingsresultatet, var kravet om en teknologifortale utallige gange fremført ved forudgående overenskomstforhandlinger, som i samme periode flere gange også blev understreget via typograferne gennem arbejdsnedlæggelser på dagbladene.

Ved overenskomstforhandlingerne i 1981 var det et hovedkrav fra DTF at få lavet en teknologifortale.

Disse forhandlinger vanskeliggjordes af den netop indgåede aftale mellem LO og DA, men der blev ved overenskomstafslutningen den 28. maj 1981 indgået et protokollet som senere førte til 'Skærmaftalens' indgåelse den 26. august 1982.

Dette viser, at til trods for den generelle teknologi-aftale mellem LO og DA, kan der altså laves lokale teknologi-aftaler indenfor enkelt/flere enkelte områder.

Aftalens grundindhold

Aftalen fastslår, at personalegrupperne i forbindelse med 'planlægning, indførelse og væsentlige ændringer af tekstbehandlingssystemer via udvalgsarbejde har *medbestemmelse* med hensyn til det pågældende blads personalepolitik.

Dette gælder for områderne:

*Ansættelser,
uddannelse,
arbejdstidens planlægning
samt medindflydelse*

på indførelse af den nye teknik og gennemførelsen af de deraf følgende ændringer i bladets afdelinger.

Sådan er koncentratet af indledningsparagrafferne, derudover gennemgår aftalen grænsedragningen imellem de berørte fagforbund. Disse opridser alle de enkelte arbejdsfunktioners organisationaltilknytning, og fastlægger behandlingsformen af tvistigheder.

Hvad gav aftalen

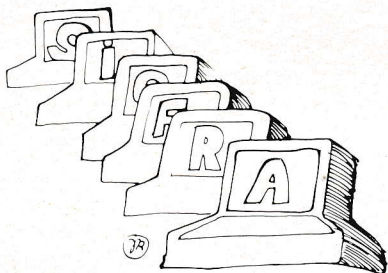
Dette forløb stammer fra et større dagblad. Skærmaftalen var indgået og så skulle alt jo være godt. Det måtte derfor formodes, at indførelsen af ny teknik skulle forhandles og at personalegrupperne var medbestemmende samt have

medindflydelse på de tidligere nævnte forhold dette ville berøre.

Ak og ve, dette var desværre ikke tilfældet. På denne arbejdsplads skulle der ganske rigtigt indføres nyere teknik, der kunne en hel del mere og forenkle den eksisterende teknik. Der er bl.a. lagt flere produktionskode-rækker ind så de kaldes frem ved få anslag, og komplicerede operationer forenkles. Der er også sket det, at det nye apparatur har sammenkørt 2 faggruppers arbejdsområder (DJF og DTF) til en arbejdsfunktion.

Der blev så forhandlet i dertil indrettede udvalg og typograferne satte sig ind i stoffet og kom med et bud på, hvordan en sådan overgang kunne forløbe. Dette inddrog uddannelse, omplacering, bemanding etc.

Arbejdsgiverne på sin side handlede ud fra, at denne nye teknik skulle rationalisere mest muligt, så dobbeltarbejde kunne undgås. De interesserede sig ho-

vedsageligt kun for, hvor mange hoveder der skulle rulle blandt det typografiske personale, og hvor hurtigt.

Det fatale opstod da det viste sig, at arbejdsgivermodparten troede at vi skrev 1884 og ikke år 1985. De mente derfor, at de kunne gennemføre almindelig ridefoged-mentalitet med først lidt forhandling, og derefter diktat.

Diktatet om typograf-rationalisering og manglende vilje fra ledelsen til at forhandle teknikken med typograferne, førte til en arbejdsnedlæggelse. Ledelsens synspunkt var at skærmene var et redaktionelt system, som derfor alene skulle betjenes af journalisterne (indskrivning og ombrydning).

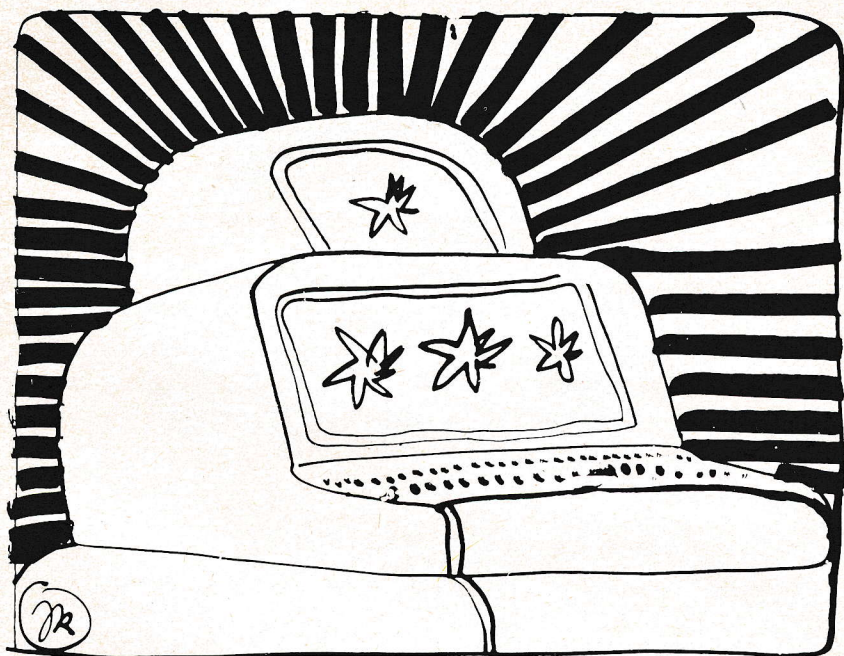
Uenigheden om *medbestemmelsen* og *medindflydelsen* førte indførelsen af den ny teknik, førte til en faglig voldgift, hvis emne var, om ledelsen reelt havde forhandlet teknikspørgsmålene.

Afgørelsen af den faglige voldgift gav typograferne ret i at ledelsen ikke havde forhandlet nok, og at de derfor tilpligtedes til at forhandle spørgsmålene. Derfor måtte ledelsen så til en ny *reel* forhandlingsrunde.

Der blev via en forhandling lavet en foreløbig aftale, om hvordan den nye teknik kunne bruges imens forhandlingerne stod på.

Ledelsen befandt sig stadig i 1884, og benyttede sig af det så

velkendte 'del og hersk' princip for at så splid faggrupperne imellem. Her er det væsentligt med et godt samarbejde personalegrupperne imellem, gerne udbygget med samarbejds- og grænseaftaler, så splittelsesforsøg fra arbejdsgiverne undgås eller i hvert fald begrænses væsentligt.

'Forhandlingerne' endte på højt niveau, uden løsning. De måtte derfor endnu engang gå til fagretslig behandling udfra 'Skærmaftalens' bestemmelser.

Denne afgørelse fastslog:

— at ledelsen ikke kunne tvinge andre personalegrupper til at overtage en anden gruppes arbejde.

— at den tekniske bearbejdning af arbejdet på det nye system skulle udføres af den faggruppe der hidtil havde udført dette arbejde.

Dette viser, at 5-partsaftalen har udfyldt, og i enkelte tilfælde ændret ved de eksisterende overenskomster på de enkelte områder. Det forsøg på at lade journalisterne overtage og udslette deres 'kolleger' fra typograf-gruppen lykkedes ikke for ledelsen.

Det er nu muligt, at selv ledelsen må acceptere, at vi lever i 1985 i skrivende stund, og ikke på træhestens tid, selvom den øjeblikkelige regeringskonstellation vel har givet dem den opfattelse.

Aftaler opstår ikke af sig selv!

Nej desværre, dette er ikke kun noget man forhandler sig til, så ville det jo være nemt og rart.

Det er faktisk en del af års lokale arbejdskampe og overenskomstforhandlinger, om medbestemmelse og medindflydelse på ny tekniks indførelse, som har ført til

dette resultat. Lokalt har der været kortere som længere aktioner, arbejdsnedlæggelser etc. om, hvordan overgangen til ny teknik skulle ske. Kampene opstår mest på baggrund af de erfaringer der gøres med ny tekniks indførelse, og diskussionerne om de medfølgende problemer, samt dertil en god portion retfærdig harme og krav om medbestemmelse på egen arbejds-situation. Så har tingene en mulighed for at udvikle sig.

Dette har været den primære årsag. Derudover er der det væsentlige, at typograferne har fået

lavet grænseaftaler med de forbund man arbejdede op ad. Til fastlæggelse af arbejdsfunktionerne forbundene imellem, under hensyntagen til den nye tekniks fremadskriden.

Teknologi-aftaler skabes pga. aktivitet, og skal fastholdes under udmøntningen gennem nye aktiviteter, samt ved et aftalemæssigt samarbejde personalegrupperne/forbundene imellem.

Gode aftaler som skal beskytte lønmodtagergrupperne, er grundlagt i kamp og fastslået gennem fortsat kamp.

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikeres formål er at støtte den faglige aktivitet på arbejdspladser og i fagforeninger omkring arbejdsmiljøproblemer. Dette gøres i praksis ved at yde råd og vejledning og formidle viden og kontakter til arbejdere, sikkerhedsrepræsentanter og fagforeningsfolk. Det er et grundlæggende princip for Aktionsgruppens arbejde, at dette skal foregå på arbejdernes egne præmisser.

Ud over dette praktiske arbejde udsender Aktionsgruppen pjecer om forskellige arbejdsmiljøspørgsmål som f.eks. arbejdsmiljøloven, bedriftssundhedstjeneste, sikkerhedsorganisation.

Formålet med disse pjecer er at skabe diskussion og debat. Pjecerne er derfor skrevet på en sådan måde, at de kan anvendes som materiale ved sikkerheds- og arbejdsmiljøkurser, faglige konferencer, studiekredse og møder.

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere består af arbejdere, sikkerhedsrepræsentanter og fagforeningsfolk samt af læger, ingeniører, sygeplejersker, sociologer, socialrådgivere, fysioterapeuter, ergoterapeuter, farmaceuter m.fl. Desuden er en række klubber og fagforeninger tilsluttet som kollektive medlemmer.

Som medlem kan optages enhver, som ønsker at arbejde i overensstemmelse med Aktionsgruppens formål. I praksis bliver man medlem ved at henvende sig til Aktionsgruppens kontaktsadresse og anmode om at blive medlem.

Kontaktadressen er:
AAA
Valby Langgade 55
2500 Valby
Tlf.: 01 16 60 43

Aktionsgruppens pjecer:

Aktionsgruppen har - bl.a. i samarbejde med fagforeninger - udsendt en række pjecer om arbejdsmiljøspørgsmål.

1. En arbejdskammerat døde - en gennemgang af en arbejdsskadesag. 3 kr.
2. Skorstensfejernes arbejdsmiljø. 7 kr.
3. Håndbog om arbejdsskadeserstatning, ny rev. udgave 1982. 15 kr.
4. Det gælder dit helbred - et anklageskrift i en arbejdsskadesag. 6 kr.
5. Epoxy - en folder. 10 kr. for 10 stk.
6. Arbejdsmiljø og fosterskader - ny rev. udgave 1982. 15 kr.
7. Bedriftssundhedstjeneste - kan den bruges?. 10 kr.
8. Kopimaskiner og sundhedsfarer, ny rev. udgave 1982. 15 kr.
9. Vognmaleren - En pjece om organiske opløsningsmidler. 10 kr.
10. Skærevæsker - Sundhed - Aktivitet. 25 kr.
11. Håndbog om kemiske stoffer, 1983. 15 kr.
12. Kontrol med EDB på arbejdspladsen, 1983. 3 kr.
13. Ny teknologi på kontoret, 1983. 15 kr.
14. Psykisk arbejdsmiljø, 1984. 15 kr.
15. Træbeskyttelse eller arbejderbeskyttelse? 1984. 15 kr.
16. AAA 10-års Jubilæumspjece. 20 kr.
17. Asbestpjece. 20 kr.

Teknologi-pjece serien udgivet 1986: 4 kr. pr. stk. 1 sæt, 5 pjecer 16 kr.

18. Ny teknologi på arbejdspladsen (Intropjece)

19. Ny teknologi og uddannelse

20. Ny teknologi og indflydelse - udgået

21. Kampen om en teknologiaftale

22. Ny teknologi og registrering

Pjecerne kan bestilles hos AAA. Priserne er med moms. Ved køb af mindst 10 stk. gives 10% rabat. Forsendelse er ikke omfattet af priserne. Giroindbetalingskort medfølger tilsendte pjecer.

Aktionsgruppens Information, medlemsblad for AAA, udkommer 6 gange årligt, heraf 6 af 3 gange som temanummer. Pris kr. 60.

Tilsvarende organisationer i provinsen kan kontaktes gennem:

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere, Odense, v. Inger Bech, Oluf Bagersgade 41, 5000 Odense, Tlf.: (09) 11 76 59.

Samarbejdet Arbejdere Akademikere, Grønningen 4, 8000 Århus C, Tlf.: (06) 12 32 00.

Arbejdsgruppen Arbejdere Akademikere, Snedker- Tømrerforbundet, Afd. 3, v. Casper Steffensen, Kayserodsgade 37-39, 9000 Ålborg, Tlf.: (08) 13 12 44.